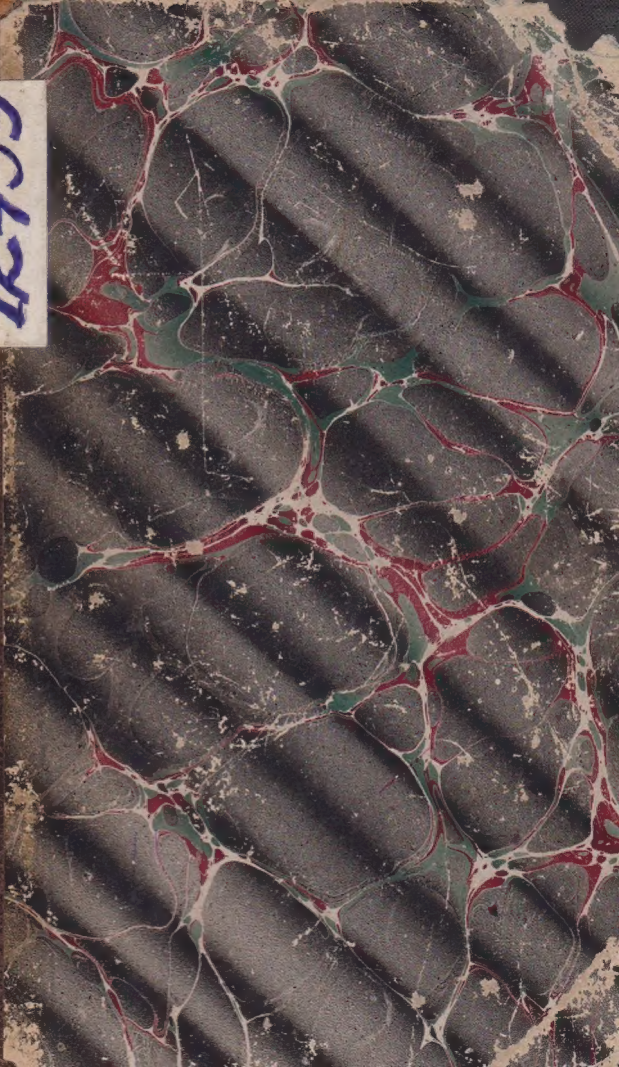

12435

12435

1042208

Тиски про гарбуза

9.02.94 В

12435

ПИСНЯ

ПРО ГАРБУЗА.

РОСЛИННИЙ ЭПОСЪ

ПО НАРОДНІЙ ТЕМИ.

Владимир Степанов

ЗЛОЖИВЪ

Вл. Александровъ

1042208

Г. ХАРЬКІВЪ.

Друкарня Адольфа Дарре, Рыбна улица, № 28-й.
1889 р.

12437

ПРИНТ

ПРО ТАБЪУГА

РОССИЙСКИЙ ЭПОС

Дозволено цензурою. Киевъ. 5 марта 1889 г.

№ 12437

РОССІЯ 01

Л. ЗАРЕНКА

Друкарня Аполлѣя Дарѣ, Рыбна улица, № 28-й

1889 г.

ПИСНЯ ПРО ГАРБУЗА.

Ходывъ *Гарбузг*¹ по второду,
Пытаючи своего роду.

- «Ой чи живы, чи здоровы
Вси родычи гарбузовы?»

Обизвалася жовта *Дитя*²,
Гарбузова господиня.

- «Де ты въ дидка волочився?
Видь симьн совсемь отбывся;

Житы вкупи не схотивъ,

Мало виць мій не заивъ.»

Видчепыся жь, не горныся,
Та й на себе подывыся:

Бачь, онь-якъ увесь обдудвся...

Десь хворобы роздобуся.

Ставь товстый мовь тая бочка,

Ажь порепалась сорочка;

Листя стало ажь колюче;

И огудыня товстюче.

Де ты въ гаспыданю рись?»

Видки твпять до насъ прилизь?»

- «Годи, мамо, верещаты!
Треба правду розказаты». —
Обизвались *Огирочки*,
Гарбузовы сыны й дочки.

- «Здрастуй, тату! Видки взявся?
Гей, низенько ты припхався!
Бо вже стала пани-Дыня —
Кавунова госпоdynя.

Самъ ты виненъ, що вона

Покохала Кавуна».

- «Якъ? Чи то вы подурили?!
Якъ же дому вы глядили,
Що *Кавунъ* сюды забрався,
Та изъ Дынею спизнався!?

Винъ совсемъ не зъ огороду,
Винъ бакшевныцького роду;
Винъ по бакшахъ все ныкае,
Тамъ и пары хай шукае;

Тамъ ёго и ридь, ти плидь-ти.

Геть видсиль ёго женить-ди.

Бо якъ я кликну *Крокоса*,³
То ёму втрёмò мы носат;
Буде довго пам'ятаты;
Не вгада, куды й тикаты.

Та й *Костыр*⁶ изъ *Бузыною*,⁷
Та и *Жостыр*⁸ съ *Крушиною*⁹
Гнаты намъ ёго помогутъ,
Ще й у горбъ ёму наложуть

Буханцивъ та стусакивъ

И пидь боки кулакивъ

А *Ризакъ*¹⁰ изъ *Дерезою*,¹¹
Та *Петривъ-Батигъ*¹² зъ *Лозою*¹³
Якъ почнуть ёго шмагаты,
То до вику буде знаты,
Якъ лабунытысь до Дыни,
До чужои господини.
Ачь, якъ близько примостывся!...
Чи хиба жъ винъ оженився?»

— «Такъ же, тату, воно такъ!

И дружкоймъ бувъ самъ *Бурякъ*.¹⁴

Пани-Рипа¹⁵ свашкувала,
За свитылку Ханька¹⁶ стала;
А чорнявая Чорнушка¹⁷ —
То була въ насъ старша дружка:
Конвалія¹⁸ жъ, та Калина,¹⁹
Вильха,²⁰ Жимолость,²¹ Бруслина,²²
Вышня,²³ Слива,²⁴ та Ожина,²⁵
Та Черемха²⁶ и Шепшина,²⁷
Зирочки²⁸ та Сокирки²⁹ —
Гуртови були дружки.

Про бояръ мы турбувались,
А воны й самы зібрались:
И Дзиндзиверъ³⁰ бувъ тамъ старшимъ,
А колючый Глидз³¹ индетаршимъ.
Дали: Хвоцъ,³² Допухъ,³³ Росходныкъ,³⁴
Жабныкъ,³⁵ Шильныкъ,³⁶ Подорожныкъ,³⁷
Цминь,³⁸ Любыстокъ,³⁹ чепурненький,
Та Барвинокъ⁴⁰ зелененький,
Та Васыльки⁴¹ запашни,
И Козелечки⁴² смашни.

Намъ *Дудки*⁴³ до танцивъ грали,

*Шнычаки*⁴⁴ имъ помагали.

*Очерств*⁴⁵ дувъ у сонилку

И брызчавъ *Рогизъ*⁴⁶ въ тарилку.

Грали Земськои, Санджарки,

И Вербунки, и Маджарки; *)

И Метелици меткои.

Грали й Дудочки швидкои,

И Горлицы, й Козака,

И гучного Гайдука.

Ажъ грали намъ дывувались,

Якъ танцивъ мы добрались.

Танцювали мы прегарно

И ставали все попарно:

Повна *Рожа*⁴⁷ въ пари зъ *Макомъ*,⁴⁸

А *Петрушка*⁴⁹ съ *Постырнакомъ*.⁵⁰

А *Гвоздыки*⁵¹ зъ *Нагидками*.⁵²

А *Волошки*⁵³ зъ *Будяками*:⁵⁴

*Кропыва*⁵⁵ зъ *Коровьякомъ*.⁵⁶

А *Свырина*⁵⁷ зъ *Синякомъ*.⁵⁸

*) Маджарка—Венгерка.

Съ *Пыріємъ*⁵⁹ пишла *Метлиця*.⁶⁰

Зъ *Звиробоємъ*⁶¹ *Чемерыця*.⁶²

*Аиръ*⁶³ ставъ изъ *Осокою*.⁶⁴

Іхнувши *Ряску*⁶⁵ геть рукою.

*Брюква*⁶⁶ стала зъ *Баклажаномъ*.⁶⁷

Молодымъ, вельможнымъ паномъ:

Чорна *Редька*⁶⁸ шира сердцемъ

Зъ *струковитымъ* паномъ *Перцемъ*.⁶⁹

А *Цыбуля*⁷⁰ съ *Часныкомъ*,⁷¹

Запорожськимъ козакомъ.

Яра *Рута*⁷² изъ *Укрономъ*.⁷³

*Несвороца*⁷⁴ съ *Переконемъ*.⁷⁵

А *Шевлія*⁷⁶ съ *Чорнобривцемъ*.⁷⁷

Городовытымъ уродливцемъ:

Изъ *Капуныремъ*⁷⁸ *Красоля*.⁷⁹

Та зъ *Городомъ*⁸⁰ ще *Квасоля*.⁸¹

А *Дурманъ*⁸² изъ *Блекотою*.⁸³

Безъ притулку сырою;

А *Зиновать*⁸⁴ зъ *Буркуномъ*.⁸⁵

А *Капусти*⁸⁶ съ *Тургуномъ*.⁸⁷

Чистотилѣ⁸⁸ изъ Чередю.⁸⁹

Молочай⁸⁹ изъ Лободю.⁹¹

Съ Чебрецію⁹² холодна-Мьята⁹³

И жартлива, и завзяга.

Журавли вели Картохли.⁹⁴

Та Порички⁹⁵ и Кополли.⁹⁶

Материнка.⁹⁷ Сочовиця.⁹⁸

Тырса.⁹⁹ Яглиця¹⁰⁰ и Щиртия: —¹⁰¹

Прехороши все жинки.

Ганцворысти приданки.

Промижъ ныхъ Паслинѣ¹⁰² ускочивъ.

Шутковавъ и всихъ морочивъ:

И у боки фертомъ брався.

И навирисидки пускався.

Та чепалявъ усе Липучку.¹⁰³

Кликавъ Любку¹⁰⁴ и Палуку:¹⁰⁵

Ти до его выхлясомъ.

Винъ изъ ными выкрутасомъ.

Потимъ Любку въ губы цмокъ!

Та въ иидкивни: цокъ-цокъ-цокъ!

Полягли усе видь смиху,
Всёмъ зробыло то потиху;
А *Шпорышѣ*¹⁰⁶ на нихъ дывывеся.
Та й соби въ танецъ пустывеся.

*Грыцукѣ*¹⁰⁷ съ *Хриномѣ*¹⁰⁸ на вси боки
Выправляли гарно скоки.
Та видь Хрину вси тикали.
Бо кахикали и чхали.

Приданки жъ, кинчавши сивъ.
Вси гуртомъ кричали *ивѣ*!!...

Цялу ничъ усе не снали.
Танцювали, та сивали:
А музыки безъ устанку
Грали зъ ранку и до ранку.

Гарцювали, скільки сылы.
Перезву селомъ водыли;
Смихотворили й *Опеньки*.¹⁰⁹
Бо бѣли соби пъяненьки.

А *Щовей*¹¹⁰ на всихъ гукавъ,
Щобъ изъ нымъ хто поскакавъ.

Туть *Жукиль*¹¹¹ впередь пропхався
И дуриты зь нымъ принявся.
*Дрикѣ*¹¹² вхонывъ соби *Суныцю*,¹¹³
А *Перѣступень*¹¹⁴ *Мокрыцю*.¹¹⁵
Жовтый *Сояшыкѣ*¹¹⁶ съ привычки
Не отхѣдывъ видь *Пшєнычки*:¹¹⁷
*Хмилъ*¹¹⁸ зь *Бєрезкою*¹¹⁹ крутывся,
Та надь *Морквою*¹²⁰ глѣмывся.

Що вона соби сама.

Що и пары їй нема.

По весилли ще гуляли.
Та похмилля выганяли:
Такъ и стала пани-Дыня
Кавунова господиня.

А тоби вже, тату, годи!
Вже у насъ на огороди
Мисця бильшь тоби немае,
Бо Кавунъ єго займае.

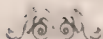
Ты жь иды, не оглядайсь
И николи не вертайсь!»

- «Цурь же вамъ, ридня проклята!
Щобъ вамъ свынн й поросята!...
Геть иду я зъ огороду
Ицчого шукаты роду.»

Съ тымъ Гарбузь соби й понхався,
Зъ усимâ розродычався
И покинувъ паню-Дыню,
Кавунову господыню:

Тилько съ Хмелемъ побратавсь,
Лазыть по тынахъ принявсь. —

Вл. Александровъ.

Номенклатура рослинъ. *)

- 1) Cucurbita Pepo — Тыква. 2) Cucurbita Melo — Дыня. 3) Cucumis sativus — Огурецъ. 4) Cucurbita Citrullus — Арбузъ. 5) Carthamus tinctorius — Сафлоръ. 6) Bromus secalinus — Житнякъ, или Шуя. 7) Sambucus niger — Бузина. 8) Rhamnus catharticus — Жостеръ, или Бирючина. 9) Rhamnus frangula — Крушина. 10) Stratiotes aloides — Ръзунъ. 11) Cytisus hirsuta — Чилига, или Чижовникъ. 12) Cichorium Intybus — дикій Цикорій, или Луговникъ. 13) Salix cinerea — Лоза. 14) Beta vulgaris — Бурякъ, Свекловица. 15) Brassica Napus — Рѣпа. 16) Cucurbita citriformis — Хавька, или Роголка. 17) Nigella sativa — Чернушка. 18) Convallaria majalis — Ландышъ. 19) Viburnum Opulus — Калина. 20) Alnus glutinosa — Ольха. 21) Lonicera tatarica — Жямолюсть. 22) Evonymus europaeus — Берескледъ. 23) Prunus Cerasus — Вишня. 24) Prunus domestica — Слива. 25) Rubus fruticosus — Ежевика. 26) Prunus padus — Черемуха. 27) Rosa canina — Шиповникъ. 28) Lychnis chalcidonica — Барская сѣсь. 29) Delphinium consolida — Василѣкъ рогатый. 30) Malva sylvestris — Зензиверъ. 31) Crataegus monogyna — Боярышникъ. 32) Equisetum arvense — Хвощъ. 33) Lapa tomentosa — Репейникъ. 34) Nepeta glechoma — бошачья

*) По Ботаническому Словарю Анненкова. Москва, 1859 г.

Мята. ³⁵⁾ *Ranunculus ficaria* — Чистякъ, или Жабникъ.
³⁶⁾ *Alisma Plantago* — Вѣлвкъ, или Шильникъ. ³⁷⁾ *Plan-*
tago major — Понутякъ. ³⁸⁾ *Helichrysum arenarium* —
 Сѣроцвѣтъ. ³⁹⁾ *Levisticum officinale* — Зоря. ⁴⁰⁾ *Linca*
minor — Барвѣнокъ. ⁴¹⁾ *Ocimum basilicum* — Василѣкъ
 душистый. ⁴²⁾ *Tragopogon pratense* — Молочникъ. ⁴³⁾
Allium sera (frugescens) — Лукъ (второгодній, съ сѣменами).
⁴⁴⁾ *Arundo Fragmites (recentior)* — молодые побѣги Ка-
 мыша рѣчнаго. ⁴⁵⁾ *Arundo Fragmites (sterilis)* — рѣчной
 Камышъ (въ полномъ развитіи). ⁴⁶⁾ *Typha angustifolia* —
 Тырличъ, или Рогозь. ⁴⁷⁾ *Althaea officinalis* — Слизь,
 или Мальва. ⁴⁸⁾ *Papaver somniferum* — Макъ. ⁴⁹⁾ *Asium*
retroscium — Петрушка. ⁵⁰⁾ *Pastinaca Sativa* — Пас-
 тернакъ. ⁵¹⁾ *Tagetes erecta* — Шавки, Гвоздики. ⁵²⁾
Calendula officinalis — Ноготки. ⁵³⁾ *Centaurea Cyanus* —
 Василѣкъ полевой. ⁵⁴⁾ *Cardus crispus* — Осоть красныи.
⁵⁵⁾ *Urtica urens* — Жгучая крапива. ⁵⁶⁾ *Verbascum Tar-*
sus — Царскій Скипетръ. ⁵⁷⁾ *Sinapis arvensis* — Репсъ,
 или Сурьпа. ⁵⁸⁾ *Echium vulgare* — Сиякъ. ⁵⁹⁾ *Triticum*
repens — Пырей. ⁶⁰⁾ *Apera Spica venti* — Метлица. ⁶¹⁾
Nuregium perforatum — Звѣробои. ⁶²⁾ *Helleborus niger* —
 Чемерица. ⁶³⁾ *Calamus aromaticus* — Касатникъ. ⁶⁴⁾ *Ca-*
rex riparia — Осока рѣчная. ⁶⁵⁾ *Lemna minor* — Ряска
 водяная. ⁶⁶⁾ *Brassica Caulorapa* — Брюква. ⁶⁷⁾ *Lycoper-*
sicum esculentum — Красный Баклажанъ, или Помедоры.

- 68) *Raphanus nigra* — Редька. 69) *Capsicum annuum* — стручковый Перец. 70) *Allium sera* — Лукъ обыкновенный. 71) *Allium sativum* — Чеснокъ. 72) *Ruta graveolens* — Рута. 73) *Anethum graveolens* — Укропъ. 74) *Artemisia campestris* — Нехворощъ. 75) *Marrubium peregrinum* — Переконь. 76) *Salvia officinalis* — Шалфей. 77) *Tagetes patula* — Бархатцы. 78) *Tanacetum Balsamita* — Калугеръ. 79) *Nasturtia aquatica* — Настурция. 80) *Pisum sativum* — Горохъ. 81) *Phaseolus compressus* — Фасоль. 82) *Datura Stramonium* — Шалей, или Дурманъ. 83) *Hyoscyamus niger* — Белена. 84) *Cytisus biflora* — Щекотавникъ, или Ябновать. 85) *Mellilotus officinalis* — Донникъ. 86) *Brassica oleracea* — Капуста. 87) *Artemisia dracunculus* — Эстрагонъ. 88) *Chelidonium majus* — Цветотблъ. 89) *Bidens tripartita* — Черета. 90) *Euphorbia esula* — Молочай. 91) *Atriplex arvensis* — Лебеда. 92) *Thymus Serpillum* — богородицкая трава. 93) *Mentha piperita* — английская Мята. 94) *Solanum tuberosum* — Картофель. 95) *Ribes rubra* — Красная Смородина. 96) *Cannabis sativa* — Конопля. 97) *Oryganum vulgare* — Душица. 98) *Ervum Lens* — Чечевица. 99) *Stipa pennata* — Ковыль-трава. 100) *Aegorodium podagraria* — Снить. 101) *Amaranthus Blitum* — Щерца. 102) *Solanum nigrum* — Паслёнъ черный. 103) *Setaria viridis* — Лишучка. 104) *Platanthera biflora* — Кукушенины слёзки. 105) *Asperula odorata* —

Пахучка. ¹⁰⁶⁾ Polygonum aviculare — Гусятникъ. или
Спорышъ. ¹⁰⁷⁾ Bunias orientalis — Свербей. ¹⁰⁸⁾ Cochle-
aria armoracea — Хрѣвъ. ¹⁰⁹⁾ Agaricus fragilis — Опё-
нокъ. ¹¹⁰⁾ Rumex acetosa — Щавель кислый. ¹¹¹⁾ Gitago
segetum — Куколь. ¹¹²⁾ Genista tinctoria — Дрокъ. ¹¹³⁾
Fragaria vesca — Земляника. ¹¹⁴⁾ Bryonia alba — бѣлая
Матица. ¹¹⁵⁾ Stellaria media — Мокрица. ¹¹⁶⁾ Helianthus
annuus — Подсолнечникъ. ¹¹⁷⁾ Zea Majs — Кукуруза.
¹¹⁸⁾ Humulus lupulus — Хмѣль. ¹¹⁹⁾ Convolvulus arven-
sis — Павелка. дикій Вьюнокъ. ¹²⁰⁾ Daucus carota —
Морковь. —

D-r Med. V. Alexandroff.

Перепечатано 1948 г.

ПРОВЕРЕНО 1996 г.

6612

